Załącznik nr 1

PGROGRAM I LITERATURA

KONKURSU WIEDZY O UNII EUROPEJSKIEJ

PROGRAM STAŁY

1. Cele działania Unii Europejskiej.
2. Symbole UE (ich historia i znaczenie) – flaga, hymn, maskotka.
3. Kryteria członkostwa w Unii Europejskiej.
4. Ojcowie Założyciele Europy – Jean Monnet, Robert Schuman, Altiero Spinelli, Konrad Adenauer, Alcide de Gasperi, Paul-Henri Spaak – życiorysy polityczne i rola w procesie integracji europejskiej.
5. Historia Unii Europejskiej i rozszerzenia UE:
   - Deklaracja Schumana,
   - traktat paryski,
   - traktaty rzymskie,
   - pierwsze wybory do Parlamentu Europejskiego,
   - Strefa Schengen,
   - Jednolity Akt Europejski,
   - Traktat z Maastricht,
   - Traktat z Amsterdamu,
   - Traktat z Nicei,
   - Konstytucja dla Europy,
   - Traktat z Lizbony,
   - Brexit.
6. Państwa Unii Europejskiej – stolice, języki, waluty.
7. Państwa kandydujące do UE – stolice, języki, waluty.
8. Organizacja i działanie Unii Europejskiej – instytucje i organy oraz procesy decyzyjne:
   - Komisja Europejska,
   - Parlament Europejski,
   - Rada Unii Europejskiej,
   - Rada Europejska,
   - Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej (w tym Sąd),
   - Europejski Bank Centralny,
   - Trybunał Obrachunkowy

- Komitet Regionów,
- Komitet Ekonomiczno-Społeczny.

9. Polacy w instytucjach Unii Europejskiej.
10. Prezydencje Polski w Radzie Unii Europejskiej.
11. Wspólny Rynek i cztery swobody Wspólnego Rynku.
12. Budżet i fundusze Unii Europejskiej
    - procedura uchwalania budżetu,
    - źródła finansowania budżetu UE,
    - fundusze UE: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny+, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.
13. Obywatelstwo Unii Europejskiej.

PROGRAM ZMIENNY

„PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE UNII EUROPEJSKIEJ"

1. Stolice państw członkowskich Unii Europejskiej.
2. Flagi państw członkowskich Unii Europejskiej.
3. Języki państw członkowskich Unii Europejskiej.
4. Wybrane zabytki, tradycje, elementy kultury, święta narodowe, znane postacie państw członkowskich Unii Europejskiej.
5. Waluty państw członkowskich Unii Europejskiej (w tym data przyjęcia euro i poprzednia waluta).
6. Forma państwa – forma rządów, system polityczny, ustrój terytorialno-administracyjny.
7. Głowy państw członkowskich Unii Europejskiej.
8. Położenie geograficzne państw członkowskich Unii Europejskiej.
9. Powierzchnia i liczba ludności państw członkowskich Unii Europejskiej.

Załącznik nr 1

ZAKRES MATERIAŁU NA POSZCZEGÓLNE ETAPY

I etap

Uczestnicy przygotowują pracę na jeden z tematów na podstawie dowolnych pozycji z literatury.

II etap

W II etapie uczestników obowiązuje znajomość literatury programu stałego.

III etap

W III etapie uczestników obowiązuje znajomość literatury program stałego i programu zmiennego.

LITERATURA DO PROGRAMU STAŁEGO:

1. Podręczniki do wiedzy o społeczeństwie dla uczniów szkoły podstawowej dopuszczone przez MEN do użytku szkolnego, przeznaczone do kształcenia ogólnego, które powstały na podstawie aktualnie obowiązującej podstawy programowej kształcenia ogólnego w szkole podstawowej z zakresu wiedzy o społeczeństwie – jako materiał wyjściowy do zdobywania wiedzy w danym zakresie wymagający poszerzenia o wiadomości podane w pozostałych źródłach.
2. *Unia Europejska. Fakty i liczby*, Komisja Europejska 2020, dostęp online.
3. *UE & Ja*, Komisja Europejska 2023, dostęp on-line.
4. *Unia Europejska. Czym jest i czym się zajmuje*, Komisja Europejska 2022, dostęp online.
5. *Zrozumieć politykę Unii Europejskiej: Założyciele UE*, Komisja Europejska 2013, dostęp online.
6. *Informacje ogólne o Unii Europejskiej*, portal informacyjny Unii Europejskiej, strona www.
7. *Porta Funduszy Europejskich,* strona www.
8. J. Barcz, M. Górka, A. Wyrozumska, *Instytucje i prawo Unii Europejskiej: podręcznik dla kierunków prawa, zarządzania i administracji*, dowolne wydanie po 2009 r.

LITERATURA DO PROGRAMU ZMIENNEGO:

1. *Kraje UE*, Portal Unii Europejskiej, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/eu-countries_pl.
2. *Symbole UE*, Portal Unii Europejskiej, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/symbols_pl.
3. *Języki*, Portal Unii Europejskiej, https://european-union.europa.eu/principles-countries-history/languages_pl.
4. *Lista Światowego Dziedzictwa UNESCO*, https://whc.unesco.org/en/list/.

Załącznik nr 1

5. *Europeana – Odkryj cyfrowe dziedzictwo kulturowe Europy*, https://www.europeana.eu/pl.
6. *Nasz pieniądz*, https://www.ecb.europa.eu/euro/intro/html/index.pl.html.
7. *Członkowie Rady Europejskiej*, https://www.consilium.europa.eu//european-council/members/.
8. *Mapa interaktywna Unii Europejskiej*, https://zpe.gov.pl/a/mapa-interaktywna/DoMy5ixEA.
9. *Rozpoznaj kraj europejski*, Zintegrowana Platforma Edukacyjna, https://zpe.gov.pl/a/rozpoznaj-kraj-europejski/DDNm1q1uu.
10. *Państwa członkowskie Unii Europejskiej – forma państwa*, oprac. wł., PLIK PDF.
11. Aktualne informacje na temat głów państw.

TEMATY NA I ETAP KONKURSU

1. DiscoverEU – moja wymarzona podróż. Zaplanuj swoją podróż i uzasadnij wybór poszczególnych elementów trasy w oparciu o założenia i wytyczne programu. Uwzględnij miejsca, wydarzenia, zabytki, tradycje lub instytucje, które pozwolą poznać różnorodność Europy.
2. Europejskie dziedzictwo – scharakteryzuj i uzasadnij jaka polska tradycja lub element kultury powinna znaleźć się na liście niematerialnego dziedzictwa Europy.
3. Wybierz jedno państwo członkowskie Unii Europejskiej i przygotuj propozycję „Dnia państwa X" dla uczniów swojej szkoły. Przedstaw najważniejsze informacje o państwie, jego historii, ustroju, kulturze, tradycjach, dziedzictwie oraz znaczeniu dla współczesnej Europy. Uzasadnij, dlaczego właśnie to państwo warto lepiej poznać.
4. Wybierz trzy działania, programy lub możliwości oferowane przez Unię Europejską, które mogą mieć znaczenie dla młodych ludzi. Scharakteryzuj je i wyjaśnij, w jaki sposób mogą wpłynąć na edukację, rozwój zainteresowań, mobilność lub aktywność obywatelską młodych Europejczyków.
5. Wyobraź sobie, że nie powstała Unia Europejska. Wybierz trzy obszary życia państw europejskich i przedstaw, jak mogłyby wyglądać relacje między państwami europejskimi bez współpracy w ramach UE. Wskaż, jakie problemy rozwiązuje współpraca państw w tych obszarach.